

Sofia Geisler
Medlem af Inatsisartut, Inuit Ataqatigiit

Svar § 37 spørgsmål nr. 090-2020

26-06-2020
Sags nr. 2020 - 10280
Akt nr. 14029968

Naalakkersuisut takker for spørgsmålene. Spørgsmålene er gengivet og besvaret i nedenstående.

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanoo.gl
www.naalakkersuisut.gl

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

- 1. Er det korrekt, at den eksisterende tilbud om tandregulering, som fandtes på kysten blev nedlagt i slutningen af 2018?**

Frem til 2016 har der i få distrikter været tilbudt tandreguleringsbehandling af tandlægerne på kysten, med rådgivning fra specialtandlægen i Nuuk. Der har ikke eksisteret et landsdækkende tilbud om tandregulering. Tandreguleringsbehandlingen blev foretaget af tandlæger, ikke specialtandlæger, hvilket kan øge risikoen for skader på tænder, tandrødder og tyggefunktionen. Disse skader kan være særdeles alvorlige for patienten og i værste fald, føre til tab af tænder samt forværring af tyggefunktionen. Se i øvrigt par 37 svar 070/2020.

Hvis ja; Hvad var årsagen til dette?

Se besvarelsen på spørgsmål 1.

- a. Hvilken dato traf Naalakkersuisut beslutning om dette?**

Se besvarelsen på spørgsmål 1.

- 2. Er det korrekt, at der ikke har været opslået en stilling som specialtandlæge, med særlig fokus på tandreguleringer, siden 2017, på trods af at der er afsat midler til en specialtandlæge?**

Ja, det er korrekt at der ikke har været slået en stilling op til fastansættelse af en tandlæge med speciale i ortodonti.

- a. Hvis ja; Hvad er årsagen til det?**

I 2016 blev der lavet en aftale med specialtandlægekonsulenter som kom til Nuuk 5-6 gange årligt som har dækket behovet og denne aftale er blevet videreført indtil dato.

b. Hvilken instans varetager i dag opgaven med at sortere tilstande, som normalt hører under en specialtandlæge uddannelsen?

Tandlæger er uddannet til at vurdere forebyggende tandregulering samt sætte ind med relevante tiltag. Ved behov kan tandlægerne søge faglig sparring ved Cheftandlægen eller en specialtandlæge i ortodonti.

3. Er det korrekt, at der aktuelt er sket begrænsninger i henvisninger af kirurgiske behandlinger som følge af andre sygdomme i tand-, mund- og kæbe-regionen, og at almene tandlæger får overladt en del kirurgiske opgaver?

Nej, tandlæger henviser stadig i samme omfang til kæbekirurg hvor alle henvisninger bliver behandlet af kæbekirurger fra Rigshospitalet i Nuuk.

Ja, tandlæger varetager små kirurgiske opgaver.

a. Hvis ja; Nu hvor de kirurgiske opgaver i stort omfang er lagt ud til de almene tandlæger, er de almene tandlæger da videreuddannet til at håndtere kirurgien?

Der er ikke ændret på omfanget af hvilke opgaver en tandlæge forventes at kunne løse. Varetagelse af småkirurgiske indgreb er en del af tandlægers jobbeskrivelse og de er uddannet hertil efter endt uddannelse på Tandlægeskolen. Mange tandlæger i Grønland har stor erfaring i småkirurgi fra Danmark og andre lande, da det er almindelig praksis at udføre småkirurgi. Større eller mere komplicerede kirurgiske problemstillinger henvises, som ovenfor beskrevet til kæbekirurgen.

b. Hvor mange tandlæger er der p.t. fastansat på kysten, og hvor mange af dem har en videre uddannelse til at håndtere kirurgien?

Der er for nuværende 5 fastansatte tandlæger uden for Nuuk. Alle tandlæger, både fastansatte og korttidsansatte uanset hvilken by de arbejder i, har kompetencer til at udføre de småkirurgiske indgreb, som forventes at blive varetaget af tandlægerne i deres daglige arbejde.

4. Hvor mange børn og unge på kysten venter på en behandling af skæve tænder og de efterfølgende reguleringer?

Da tandreguleringsbehandling ikke er og har været et kontinuerligt tilbud uden for Nuuk er der ingen børn og unge som afventer tandreguleringsbehandling uden for Nuuk.

5. Har børn og unge på kysten med behov for tandregulering ikke andre muligheder end at få trukket deres tænder ud?

Forebyggende tandregulering er indskrevet som en del af Cariesstrategien 2019-2024. I den forebyggende tandregulering er der fokus på forældreansvar, tandfrembrud og tandskifte.

Forebyggende tandregulering medfører ofte at der fjernes op til 2 tænder, ligesom ved tandreguleringsbehandling, som derved giver plads til de øvrige i tandrækken, og man

derved undgår skæv tandstilling. Det betyder, at det er en fagligt berettiget del af forebyggende tandregulering.

6. Vil Naalakkersuisut arbejde for at centralisere tandreguleringen for børn og unge?

a. Hvis nej; Hvad er grunden til det?

Hvis tandreguleringsbehandlingen skulle centraliseres skulle børn/unge med forældre/værge flyve til Nuuk hver 6. uge for opfølgning. Dette vil betyde store økonomiske omkostninger til transport og indkvartering. ligesom der ville skulle opføres et nyt patient-hotel eller lignende i Nuuk til disse patienter. Det forventes ikke at være holdbart for patienterne samt forældre/værge at skulle rejse så hyppigt.

Ligeledes er der ikke personale i tandklinikkerne som er uddannet til at tage sig af skader på bøjler imellem kontrollerne i Nuuk. Såfremt der sker skader på bøjlen som ikke inden for kort tid bliver udbedret, kan dette medføre fejltandvanding til skade for tænder og funktion.

7. Har Naalakkersuisut planer om at frigøre tandplejen fra sundhedsledelsen, og lade det være et selvstændigt område under Departementet?

Landstandplejen ser ikke fordele ved frigørelse af det resterende Sundhedsvæsen.

a. Hvis nej; Hvad er grunden til det?

Landstandplejen ønsker ikke at blive frigjort fra Sundhedsvæsenet og sætter stor pris på det daglige samarbejde med det resterende Sundhedsvæsen, både i Nuuk og på kysten. Ligeledes vurderes det at det vil kræve ekstra ressourcer til administration ifm. Ansættelser, løn, regnskaber og lignende hvis Landstandplejen ikke indgår i Sundhedsvæsenet.

8. Naalakkersuisut skriver i deres svar på §37_070/2020, spm. 3, at den gældende bekendtgørelse i sig selv ikke indeholder en egentlig ret til at få udført tandregulering.

a. Hvis §4, Stk. 4 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 15 af 13. september 2006 ikke giver alle børn under og i den undervisningspligtige alder ret til tandregulering, hvad giver det nævnte paragraffer så ret til?

Paragrafferne giver ret til en række tilbud inden for "1) Almen forebyggelse, herunder oplysningsvirksomhed. 2) Undersøgelser af tand-, mund- og kæberegionens udvikling og sundhedstilstand med individuelt fastsatte intervaller. 3) Individuel forebyggelse, herunder oplysning af den enkelte samt forældre. 4) Behandling af sygdomme i tand-, mund- og kæberegionen". Der er i bekendtgørelsen ikke defineret hvilke præcise tilbud der skal være, hvorfor Sundhedsvæsenet vurderer, at Landstandplejens tilbud opfylder bekendtgørelsen, selv uden et tilbud om tandreguleringsbehandling.

Tilbud i Tandplejen er følgende:

Almen forebyggelse

Det tilbydes alle 0-20 årige systematisk via cariesstrategien 2019-2023. Det er tandbørsteinstruktion/tandkødskontrol, kostvejledning, fluorbehandlinger, lakforseglinger, alt profylakse (forebyggelse). Fluorskyllinger på skolerne hver 14. dag. Undervisning for 6. klasser i sure/søde drikke og deres skadelige virkning på tænder.

Fra 1. indkaldelse i 8 mdrs. alderen skal forældre orienteres om deres ansvar for deres barns tænder. Der skal blandt andet rådgives om vigtigheden i at ophøre med brug af sut i tide, da den kan medføre senere tandstillingsfejl hos deres barn (overbid og krydsbid) (allersenest ved 3 års-alderen, helst omkring 2 år).

Ligeledes skal der orienteres om vigtigheden i at undgå huller i tænderne, og dermed undgå tidligt tab af mælketænder, som fører til senere tandstillingsfejl (trangstilling/ skæve tænder).

Undersøgelser af tand-, mund- og kæberegionens udvikling og sundhedstilstand

"Behovs tandpleje" F.eks. flere individuelt fastsatte tandlægebesøg, hvis en mælketand ser ud til at skulle hjælpes ud for at skabe plads til en blivende tand. Der tilbydes undersøgelser af tand, mund og kæbe regioners udvikling efter cariesstrategien, herudover vurderes individuelle behov i forbindelse med de systematiske undersøgelser, som foregår mindst én gang årligt, startende i 8 mdrs. alderen. Ved disse undersøgelser vurderes også den forebyggende tandregulering, og tages handling herpå. Der foregår således mange individuelle indkaldelser.

Individuel forebyggelse

F.eks. opfølgning på begyndende tandkødsbetændelse eller caries ("huler i tænderne"). Forældre skal med til de systematiske undersøgelser, helst til 12-årsalderen. Her vurderes om der skal ekstra besøg til for at optimere indsatsen fra hjemmet og barnet/den unges side.

Behandling af sygdomme

F.eks. behandling af caries eller tandkødsbetændelse, vurdering af tandskifte, uvaner osv. samt betændelsestilstande i tænder og mundhule.

Forebyggende tandregulering

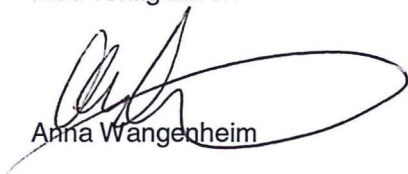
Der tilbydes udelukkende forebyggende tandregulering fra Landstandplejens side.

Forebyggende tandregulering er ikke bøjlebehandling.

Det er f.eks. forebyggende at undgå skæve tænder ved bl.a. at vejlede forældre om at undgå sut for længe, undgå huller i tænderne, så mælketænder mistes for tidligt (de holder plads til de nye tænder), fjerne to små kindtænder på rette tid, således der bliver plads til alle tænder. Sætte små pladsholdere ind og andre forebyggende tiltag.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Anna Wangenheim